

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

a

MANUAL PER A LA INCLUSIÓ

"A PUNT PER APRENDRE"

Conec les necessitats educatives individuals de cadascun dels meus alumnes?

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

Crèdits

Service Général de L' Inspection/ Inspection de L'Enseignement Spécialisé – (BE)

- Jean-Claude DeVreese

Center for Special Needs Education - (AT)

- Eva Bernart

Generalitat de Catalunya - Serveis Territorials a Tarragona - (ES)

- Joan Lluís Valls
- Carme Negrillo
- Núria Cort
- Marius Domingo
- Maria Nuri Pont
- Núria de Salvador
- Josep Lluís Sebastià
- Francisco Valverde
- Jose Diego Vargas

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

Devon County Council - (UK)

- Jenny Evans

Agrupamento de Escolas Eugénio de Andrade/Paranhos - (PT)

- Natalia Cabral

Universidade de Évora, Centro de Investigação em Educação e Psicologia - (PT)

- M. Luísa Grácio
- Adelinda A. Candeias
- Clarinda Pomar
- António Borrvalho
- M.Elisa Chaleta
- Heldemerina Pires

Stockholm Institute of Education/University of Stockholm - (SE)

- Jane Brodin
- Ana-Lena Ljusberg

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

INTRODUCCIÓ

La base que sosté l'educació inclusiva és el dret universal a l'educació.

Per tant, tots els nens i nenes tenen dret a rebre una educació que no discrimini per motius de discapacitat, origen ètnic, religió, idioma, gènere, capacitats, etc.

L'educació inclusiva implica comprometre's amb una ètica i un entorn en el qual els alumnes puguin gaudir de l'aprenentatge, reflexionar, millorar i créixer amb confiança. Tot això és fonamental per a l'aprenentatge.

A fi d'aconseguir aquests objectius és necessari que les escoles i els professors creïn:

1. **Les condicions adients per a l'aprenentatge de cada nen**

2. En considerar

- les demandes dels diferents tipus d'aprenentatge
- el desenvolupament del nen
- els vincles entre l'aprenentatge personal / social i acadèmic
- els obstacles per a l'aprenentatge
- una varietat de pràctiques

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

3. Una comunitat d'aprenentatge

Per a

- establir un aprenentatge inclusiu
- definir les funcions i el treball en col·laboració, dins del marc inclusiu
- crear un entorn de suport
- fomentar la participació dels alumnes
- fomentar la participació els pares / famílies
- establir la vinculació als serveis de la comunitat

4. Un entorn d'aprenentatge

En considerar

- l'ús de l'espai
- la tecnologia
- el clima d'aula

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

5. Instrucció positiva / avaluació

Garantint

- l'establiment d'un currículum coherent
- decisions informades respecte als materials d'instrucció
- la vinculació de l'avaluació a la instrucció i viceversa

EL punt de llibre **A punt per aprendre!** i el **Manual per a la Inclusió** associat a ell tenen com a objectiu ajudar el professorat a:

Avaluar la situació de la seva pràctica inclusiva en els diferents contextos d'aprenentatge

- Millorar l'esmentada pràctica
- Incrementar la consciència que les bones pràctiques poden ajustar-se a les necessitats de TOTS els nens, independentment de les seves necessitats específiques
- Identificar aquestes necessitats específiques per a la formació contínua
- Utilitzar un llistat de control (Punt de llibre) per tenir present la qualitat de la inclusió

A punt per aprendre!, juntament amb el manual associat, ajuda a tenir present la pràctica inclusiva des de diferents perspectives, que van des de l'alumne individual a un plantejament de centre. És una eina que fomenta les bones pràctiques i proporciona consells senzills i pràctics.

- Essencialment, es tracta d'una eina que s'ha de fer servir com a recordatori quan s'ensenya o treballa a l'aula o amb un alumne concret

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

- En casos individuals, A punt per aprendre! Pot ser utilitzat com a guia quan es produeixin situacions que així ho aconsellin

Un exemple:

Un alumne, de forma inesperada, completa una tasca diferent de la qual està fent la resta de la classe. *A punt per aprendre!* Es pot fer servir per pensar de forma positiva com es podria haver evitat aquesta situació. Qualsevol de les següents seccions podria servir com a punt de partida.

Sóc inclusiu/va

Comunicació

Barreres a l'aprenentatge i la comunicació

Cóm puc adaptar la meva manera d'ensenyar?

Plantejaments clars

Expectatives i explicacions clares

Barreres a l'aprenentatge

Tenir presents aquestes seccions pot generar prou idees per resoldre el problema. A tall de seguiment, les preguntes de cada secció pot generar podran estimular una major reflexió i fer emergir solucions alternatives.

- *A punt per aprendre!* Es pot fer servir per generar idees en tutories entre iguals / reunions de professors

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

- El document complet pot ser de gran utilitat com a recordatori personal de valoració
- Comparar els resultats de les valoracions fent servir el punt de llibre pot ser molt útil per observar el plantejament de centre per a la inclusió, identificant els aspectes positius i negatius de les pràctiques que es duen a terme i determinant les necessitats de formació, tant a nivell individual com de centre.

Com fer-lo servir

- Llegir els títols del Punt de llibre - usar-los com a recordatori
- Llegir el manual (material web) - Usar les preguntes per estimular la reflexió
- Com a ajuda
  - per a la reflexió després de la feina d'aula
  - si els resultats no són els esperats
  - quan sorgeixen problemes
- Llegir seccions per al desenvolupament personal
  - Per a una millora professional continuada - revisant el plantejament individual respecte a la inclusió
  - Com a política de centre - en la valoració i la tutoria
  - Per al suport, la formació o acarar resultats

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

Globalment l'objectiu de *A punt per Aprendre!* és contribuir a la millora de la pràctica inclusiva

Sóc inclusiu/va?

BENVINGUDA I COMIAT	COMENTARIS
Dono la benvinguda a tots els/les alumnes per igual?	
Personalitzo la benvinguda?	
Tinc cap ritual/formula de salutació?	
Conec formes de donar la benvinguda en altres cultures?	
Tinc algun sistema de recolzament? (recolzament entre iguals, entre amics...)	
Tinc alguna estratègia per resoldre les dificultats espacials d'alguns nens i nenes?	
Necessito saber alguna cosa específica per donar la benvinguda a un alumne – un signe, gest, que farà sentir millor a algun dels meus alumnes?	
Faig servir algun protocol de benvinguda recomanat per l'escola?	
Ensenyo als alumnes com marxa de forma organitzada i calmada?	
Dono als pares/tutors legals informació positiva sobre com a passat el dia l'alumne/a i les coses que ha fet?	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

PARTICIPAR I COMPARTIR A L'AULA	COMENTARIS
Faig que cadascun dels alumnes s'involucri en les tasques diàries?	
Personalitzo aquesta implicació?	
Creo oportunitats per tal que cadascun dels alumnes prengui part activa en les nostres activitats?	
Recolzo a cada alumne d'acord amb les seves necessitats?	
Planifico les lliçons d'acord amb les capacitats d'aprenentatge de tot l'alumnat? <ul style="list-style-type: none"> • diferents ritmes • diferents estils d'aprenentatge • diferents interessos • diferents actituds • diferents nivells 	
Animo a cada alumne a que es plantegi objectius ambiciosos?	
Busco nous reptes per a cada alumne de forma regular, com si les seves capacitats no tinguessin límit?	
Fomento que tots els alumnes estiguin orgullosos del que aconsegueixen?	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

Fomento que els alumnes s'ajudin entre ells?	
Fomento que treballin plegats?	
Afavoreixo la cooperació i les tasques que els incloguin a tots?	
Parlo de cooperació amb tots ells?	
Fomento un equilibri saludable entre la competició i la col·laboració dintre i fora de l'aula?	
Recolzo les diferències i similituds de cada alumne?	
Aprofito la diversitat com a recurs valuós per a l'aprenentatge en la meua aula en lloc de considerar-lo un problema o obstacle a evitar?	
Treballo colze a colze amb l'alumne/a, fomentant la seva independència	
Afavoreixo que l'alumnat ajudi als altres, donat que aquesta és una manera efectiva d'aprendre i clarificar les seves idees?	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

COMUNICACIÓ	COMENTARIS
Faig servir els noms de l'alumnat per atraure la seva atenció?	
Faig servir el canal d'informació més adient?	
Penso abans de parlar?	
Faig servir un llenguatge positiu?	
Em comunico de forma efectiva?	
Dono la resposta no verbal adequada?	
Encoratjo que l'alumnat doni la seva opinió?	
Dono una resposta immediata?	
Animo l'alumnat a que es comuniqui?	
Dono a l'alumnat l'oportunitat de compartir els seus punts de vista i de fer consultes formals i informals?	
Creo oportunitats per a la comunicació amb cadascun dels alumnes i amb els seus pares per compartir el que és millor per als seus fills/es, atendre les seves necessitats i promoure la seva participació?	
Prenc en consideració els missatges no verbals de l'alumnat?	
Faig servir diferents habilitats comunicatives d'acord amb la diversitat d'alumnat?	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

BARRERES PER L'APRENTATGE I LA PARTICIPACIÓ	COMENTARIS
Hi ha barreres en el context o en el ambient?	
Com miro d'eliminar-les?	
Poso barreres?	
Animo a que tothom valori els èxits dels altres?	
Treballo per crear actituds positives envers els alumnes que tenen dificultats amb determinats temes?	
Com gestiono la por al fracàs (professorat)?	
Com gestiono la por al fracàs (alumnat)?	
Com gestiono la por al fracàs (pares i tutors legals)?	
Veig a tot l'alumnat com a individualitats amb diferents interessos, coneixements i habilitats enlloc d'agrupar l'alumnat amb necessitats educatives especials?	
Agrupo l'alumnat amb necessitats educatives especials (per exemple, alumnat amb problemes d'audició)?	
Reconec que en eliminar les barreres a l'aprenentatge i la participació d'un/a alumne/a es milloren les oportunitats d'aprenentatge per a tot l'alumnat?	
Detecto i ajudo a canviar etiquetes negatives posades a alumnat amb necessitats educatives especials?	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

NIVELL DE FEINA I MOTIVACIÓ	COMENTARIS
Animo a cada alumne a que es plantegi objectius ambiciosos?	
El nivell de feina s'adapta a cada alumne? (és diferenciat)	
Contribueixo a incrementar la confiança d'aquells que tenen una imatge negativa de si mateixos?	
Dissenyo activitats en que l'alumnat està altament motivat i implicat?	
Tenen els alumnes una imatge positiva de sí mateixos?	
Contribueixo a que l'alumnat parli en nom propi?	
Ajudo als alumnes a controlar els que els hi passa?	
Treballen i aprenen junts?	
Té l'alumnat l'oportunitat de prendre responsabilitat respecte del seu propi aprenentatge? <ul style="list-style-type: none"> • coneixen la planificació i els objectius de les lliçons? • participen en l'autoavaluació? • escullen temes de treball? 	
Es recolzen els uns als altres i demanen el recolzament d'altres?	
Promoc activitats que milloren la seva autoestima?	
Avaluo l'impacte d'objectius diferenciats per garantir que s'atenen les necessitats de tot l'alumnat i que estan progressant adequadament?	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

Puc destacar a menys una experiència positiva diària, tant meva com de l'alumnat?	
Comunico experiències positives o fites assolides de l'alumnat als seus pares o tutors legals?	
Porto a terme activitats personals o de desenvolupament de grups que generin experiències positives?	

VALORACIÓ I RESPECTE	COMENTARIS
Respecto l'individu i al grup classe?	
La disciplina a l'aula es basa en el respecte mutu?	
Valoro les opinions de tots els alumnes? Com ho demostro?	
Valoro tots els pares i tutors legals de la mateixa manera?	
Sóc un bon model? <ul style="list-style-type: none"> • vocabulari • comportament • habilitats • respecte 	
Valoro les aportacions dels pares/tutors legals/professors/altres professionals?	
Com gestiono les respostes verbals inapropiades dels alumnes/pares/tutors legals?	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

FUNCIONS I RESPONSABILITATS	COMENTARIS
Dono drets i responsabilitats a l'alumnat?	
Els hi dono l'oportunitat de prendre decisions en alguns aspectes de la seva feina?	
Poden escollir pel que fa a aprendre i jugar?	
Tenen l'oportunitat de contribuir a les decisions de classe com a individus i com a grup classe?	
Tinc rutines de gestió de classe que promouen la progressiva presa de responsabilitat de l'alumnat?	

VIVÈNCIES POSITIVES	COMENTARIS
Puc destacar al menys una experiència positiva diària?	
Transmeto las experiències / èxits als pares i tutors legals?	
Porto a terme activitats personals o de grup que generen experiències positives?	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

IEP/PEI (PLANS D'EDUCACIÓ PERSONALITZADA)	COMENTARIS
Està basat en treball cooperatiu?	
És fàcil d'entendre per tots aquells que hi treballen?	
És fàcil accedir-hi?	
Planifico la meua pràctica docent incloent-hi treball diferenciat per a alumnes específics?	
Són els alumnes conscients dels objectius que han d'aconseguir?	
Han participat en establir els objectius?	
Són els objectius apropiats a l'alumnat i no només part d'una programació preestablerta?	
He estudiat prèvia i sistemàticament les necessitats reals dels alumnes per tal de dissenyar el seu Pla d'Educació Individual	

AMISTAT I COMPETÈNCIA SOCIAL	COMENTARIS
Fomento l'amistat entre l'alumnat?	
Fomento l'amistat mitjançant el treball cooperatiu?	
Faig de model per desenvolupar la competència social de l'alumnat?	
Fomento activitats complementàries que promoguin l'amistat entre companys de classe?	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

ENTORN – ÉS INCLUSIVA LA MEVA CLASSE?

ACCESSIBILITAT	COMENTARIS
<p>La mobilitat és fàcil</p> <ul style="list-style-type: none"> • a la classe? • al pati? • al menjador? 	
<p>S'ha fet una adaptació raonable que permeti un millor accés a l'edifici i en el seu interior?</p>	

DISPONIBILITAT DE RECURSOS	COMENTARIS
<p>Els recursos són accessibles?</p>	
<p>Faig un ús eficaç dels materials?</p>	
<p>Els recursos disponibles a l'aula corresponen al perfil de l'alumnat?</p>	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

AMBIENTACIÓ	COMENTARIS
Participa l'alumnat en la decoració i l'organització de la classe?	
Fomenta l'ambient de treball	

REGLES I RUTINES	COMENTARIS
Seguim unes regles i unes rutines?	
Tinc una estratègia flexible d'assignació de llocs per seure a l'aula que afavoreix la coherència social del grup?	

SEGURETAT	COMENTARIS
L'alumnat es troba segur a l'aula?	
Es troba l'alumnat psicològicament segur a l'aula?	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

ENFOCAMENT COOPERATIU – HE IMPLICAT A...?

COMPANYS / PERSONAL DE SUPORT	COMENTARIS
Treballo amb altres companys?	
Em coordino amb el personal de suport?	
Els informo a l'inici de la jornada/l·liçó?	
M'informen al final del dia?	
Reflexiono sobre la pràctica conjuntament amb altres?	
Tinc a les persones adequades treballant a l'aula amb mi?	
Assigno tasques apropiades als meus assistents?	
Els hi permeto que treballin de forma independent?	
Explico als pares de forma clara quin és la funció de l'auxiliar?	
M'he ocupat de que els auxiliars entenguin la importància de la confidencialitat?	
Planifico actuacions per tal que professionals externs puguin recolzar estratègies i pràctiques inclusives a l'aula?	
He tingut el suport i l'assessorament apropiat per part de col·legues i professionals experts?	
Disposo d'estratègies de coordinació de sistemes de suport per tal que tothom pugui funcionar el millor possible?	
Les estratègies de suport es planifiquen per tal de minimitzar les barreres d'aprenentatge?	
Es coordinen les tasques dels diferents sistemes de suport amb altres iniciatives?	

Aquest document només reflecteix les opinions dels autors, i la Comissió no es fa responsable de l'ús que pugui fer de la informació continguda en ell

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

PARES / AVIS / TUTORS LEGALS	COMENTARIS
Incloc als pares, avis, tutors?	
Valoro l'opinió dels pares?	
Estan les famílies dels alumnes ben informades de la meva pràctica docent?	
Dono l'oportunitat a les famílies dels alumnes d'engrescar-se en activitats dins i fora de l'aula?	
Saben els pares i mares de l'alumnat el que poden fer per recolzar els seus fills i filles?	
Els pares i mares tenen la percepció de que els seus fills i filles són valorats per l'escola?	
Els pares i mares pensen que les seves preocupacions es prenen seriosament?	
Ajudo als pares i mares a fer una bona planificació de futur per al seu fills? (si en el país es donen les condicions per això)?	

COM PUC ADAPTAR LA MEVA MANERA D'ENSENYAR

PLANTEJAMENTS CLARS	COMENTARIS
Sóc clar en la meua manera de plantejar la feina?	
És concreta?	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

EXPECTATIVES I EXPLICACIONS CLARES	COMENTARIS
Dono explicacions clares?	
L'alumnat compren la importància del que està fent?	
Sap l'alumnat el resultats que s'esperen?	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

ESTILS D'ENSENYAMENT	COMENTARIS
Conec les habilitats i estils d'aprenentatge de tot l'alumnat?	
Fomento que l'alumnat prengui responsabilitat pel que fa al seu aprenentatge?	
Quines estratègies d'aprenentatge vull que l'alumnat desenvolupi?	
Com puc crear oportunitats per què es produeixi aprenentatge?	
Què estic fent per desenvolupar i fer avançar els seus estils d'aprenentatge?	
Quines estratègies d'aprenentatge està desenvolupant l'alumnat?	
Relaciono els objectius d'aprenentatge actuals amb els coneixements previs?	
El meu ensenyament està millorar l'aprenentatge de l'alumnat?	
Contemplo l'ensenyament - aprenentatge com a un procés continu?	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

RECURSOS I MATERIALS	COMENTARIS
L'alumnat està aprenent a fer un bon ús de les TIC, tant per cercar informació com per la presentació de materials?	
<p>He preparat les meves classes pensant en</p> <ul style="list-style-type: none"> • els nois i noies? • l'alumnat de minories ètniques? • l'alumnat que està aprenent la llengua del país? • l'alumnat superdotat? • l'alumnat amb necessitats educatives especials? • l'alumnat amb risc d'exclusió social? 	
Què més haig de fer?	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

PLANIFICACIÓ	COMENTARIS
Adapto el contingut de les meves activitats d'ensenyament - aprenentatge al coneixement i experiència prèvia de l'alumnat?	
Tinc una cultura d'ensenyament fonamentada en el que alumnat de diferents orígens saben i comprenen?	
Hi ha un equilibri entre activitats d'aula i activitats a l'exterior?	
Respecto els diferents ritmes de treball de l'alumnat?	
Faig servir diferents metodologies i estratègies?	
<p>Quin repertori d'estils d'ensenyament és necessari?</p> <ul style="list-style-type: none"> • faig servir l'aprenentatge entre iguals? • fomento que l'alumnat s'ajudi mútuament? • faig servir treball en grup? Grups homogenis o heterogenis? • fomento formes d'aprenentatge oral i per escrit? • l'alumnat pot escollir les activitats? • faig servir aprenentatge telemàtic? • ofereixo experiències a l'alumnat per ajudar-lo a aprendre? • tinc presents els interessos de l'alumnat quan planifico la meva feina? • com ajudo als alumnes a estructurar la feina i relacionar-la amb la seva experiència, de manera que puguin recordar i desenvolupar conceptes? • comparteixo els materials que desenvolupo amb els meus companys? • animo als alumnes a fer autoavaluació i reflexió? • tinc en compte les opinions dels alumnes sobre com millorar l'entorn d'aprenentatge a l'aula? • faig servir tan activitats d'aula com sortides per promoure el meu aprenentatge? 	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

Quines maneres diferents té l'alumnat de demostrar les seves habilitats?

- presentacions
- debats
- exposicions orals
- treballs escrits
- dibuixos
- ús de la biblioteca
- mitjans audiovisuals
- treballs pràctics
- ús de les TIC

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

BARRERES A L'APRENTATGE	COMENTARIS
<p>Quin suport es necessita?</p> <ul style="list-style-type: none"> • intèrpret per a alumnes sords? • sistema de suport per a alumnat nouvingut? • sistemes de suport a la comunicació per a alguns alumnes? • materials i recursos suficients per a l'auto aprenentatge? Per tota la classe? Per a cada alumne? • més personal? • avaluo les necessitats dels alumnes per trobar el suport que necessiten més enllà de posar una "etiqueta" ? • la meua valoració dels alumnes amb NEE especifica les estratègies per garantir la seva participació en el currículum ordinari i per fomentar la relació amb els altres alumnes? 	
<p>Vario la meua metodologia per oferir a tots els alumnes</p> <ul style="list-style-type: none"> • materials que s'ajustin a l'experiència, l'entorn i els interessos de tots els alumnes? • explico les paraules clau a tothom? • faig servir un llenguatge que tots els alumnes poden comprendre? • dono a l'alumnat l'oportunitat d'expressar-se en la seva llengua? • espero massa o massa poc? • la lliçó és massa llarga o massa curta? 	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

INTERESSOS I MOTIVACIONS	COMENTARIS
La lliçó és interessant, i per tant motivadora?	
Faig que les activitats siguin interessants en comptes de demanar només que copiïn de forma automàtica?	
Li dono als aspectes emocionals de l'aprenentatge la mateixa importància que als aspectes cognitius?	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

RETROALIMENTACIÓ	COMENTARIS
Dono als alumnes l'oportunitat de comprovar el seu progrés i retroalimentació en forma de suggeriments??	
Valoro els esforços fets pels alumnes amb discapacitats o problemes seriosos de salut per dur a terme determinades tasques?	
Saben els alumnes que valoro el seu esforç sense comparar-los amb d'altres?	
Faig saber als alumnes que dono importància al que aprenen?	
Interactuo de manera informal amb l'alumnat mentre treballen	
Com se que m'he guanyat el respecte i la confiança dels alumnes?	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

MATERIALS ADDICIONALS / TEMPS / REPTES	COMENTARIS
Necessito donar materials addicionals a alguns alumnes abans de la lliçó perquè la puguin preparar?	
He donat prou temps <ul style="list-style-type: none"> • per fer la feina? • a cada alumne? 	
Els poso reptes?	

Aquest projecte Comenius ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

REFLEXIÓ	COMENTARIS
Reflexiono sobre el que he fet?	
Em poso en el lloc dels alumnes quan reflexiono sobre la meua manera d'ensenyar?	
<p>Creo les condicions apropiades per a l'ensenyament ?</p> <ul style="list-style-type: none"> • ètica • actitud • entorn d'aprenentatge - disseny per a la inclusió. Estratègies d'ensenyament interactiu • rutines i comportaments • ventall d'estratègies d'ensenyaments per garantir que tot l'alumnat hi pren part • objectius d'aprenentatge i expectatives explícitament compartits amb els alumnes • oportunitats pel debat i la reflexió • temps per què els alumnes puguin parlar del seu aprenentatge 	
Reflecteixen les meves exposicions el procés d'aprenentatge?	
Transmeto que aprendre és important i divertit i que tothom pot millorar i tenir èxit?	
Tinc altes expectatives pel que fa a l'aprenentatge dels alumnes?	
Permeto que els alumnes s'equivoquin i aprenguin dels seus errors?	
Saben els alumnes el que significa fer bé les coses i estan motivats per ser el millor que poden ser?	
Coneixen els alumnes els criteris d'avaluació i els resultats esperats?	
<p>Sóc efectiu en la gestió de les relacions per...</p> <ul style="list-style-type: none"> • capacitar els altres? • avaluar riscos i prendre decisions apropiades? • liderar? • acarar els altres, sent assertiu quan calgui? • cooperar amb els altres? • ajudar al desenvolupament dels altres? • ajudar als altres a que estiguin a gust treballant junts (treball cooperatiu)? 	